

Μάκης Τσίτας

Και βγάζω το καπέλο μου...

Εικ. Ντανιέλα Σταματιάδη

Κόκκινη κλωστή, Αθήνα

«Λύκε λύκε είσαι εδώ;», και ποιο παιδί δεν έχει παίξει αυτό το παιχνίδι κυνηγητού! Ο Μάκης Τσίτας, ευρηματικά το αξιοποιεί στο καινούργιο του βιβλίο που διαπραγματεύεται ένα ευαίσθητο αλλά όχι σπάνιο κοινωνικό θέμα: την παιδοφιλία, σεξουαλική παρενόχληση. Η συνομιλία του κειμένου με την εικονογράφηση σε άρτιο ύφος, καθώς η εικόνα προάγει όσα το κείμενο υπαινίσσεται και ενισχύει την παρατηρητικότητα και την αλληλεπίδραση βιβλίου και αναγνώστη. Ο τρίτοπρόσωπος αφηγητής αρχίζει την ιστορία του χωρίς να μας αποκαλύπτει λεκτικά τον πρωταγωνιστή που ξυπνά και χαρούμενος για τον ωραίο καιρό αποφασίζει να πάει βόλτα στο πάρκο, εκεί που παίζουν παιδιά. Η εικονογράφηση όμως αποκαλύπτει έναν κύριο. Φοράει καπέλο και μαύρα γυαλιά και κάθεται κι απολαμβάνει το τοπίο ενώ τα παιδιά παίζουν το γνωστό «Λύκε λύκε...». Χρειάζεται όμως και τέταρτος παίκτης και έτσι προθυμοποιείται ο ίδιος να πάρει το ρόλο του λύκου. Κυριαρχεί εδώ η χαρά και η αθωότητα του παιχνιδιού κειμενικά και εικονογραφικά. Το παιχνίδι των ερωταπαντήσεων εξελίσσεται με τη διαφορά ότι ο λύκος αρχίζει πετώντας τη γενειάδα του, κάτι που ξαφνιάζει τον αναγνώστη που ξέρει ότι το κλασσικό παιχνίδι δεν μιλάει για γενειάδα. Έτσι δέχεται ο αναγνώστης το πρώτο στοιχείο που τον υποψιάζει σε κάποιο βαθμό. Ώσπου αφού βγάλει καπέλο και γυαλιά εμφανίζεται ένα αληθινό πρόσωπο λύκου. Τα παιδιά τρομοκρατούνται και τρέχουν φωνάζοντας και πίσω τους ο ...λύκος άνθρωπος. Ευτυχώς εμφανίζεται ο φύλακας του πάρκου....και έτσι μπαίνει φυλακή. Η πληροφορία αυτή δεν εφησυχάζει τον αναγνώστη καθώς στη συνέχεια την επόμενη μέρα ένας άλλος «λύκος» βρίσκει στο πάρκο γενειάδα, γυαλιά και καπέλο και παίρνει τη θέση του στο παγκάκι. Το τέλος προϋδεάζει τον αναγνώστη ότι ο κίνδυνος υφίσταται και δεν πρέπει να εφησυχάζει.

Βιβλίο με λιγοστό κείμενο που αποδίδει όσα χρειάζονται να υπαινιχθεί το θέμα αυτό. Ένα θέμα για το οποίο εκπαιδευτικοί και γονείς νιώθουν αμηχανία να το συζητήσουν ενώ τους απασχολεί έντονα. Είναι μια καλή αφορμή για συζήτηση χωρίς πανικό και δημιουργία φόβου στα παιδιά.

Η μοναδική μου «ένσταση» και ως «υπερασπιστής» του λόγου του λύκου αφορά στη φράση «Ναι ...είχα ξεχάσει να σας πω ότι αυτός ο κύριος ήταν ο γνωστός λύκος των παραμυθιών». Κι αυτό όχι γιατί στα παραμύθια δεν συμβαίνει αυτό, πάντα θα υπάρχει κακός στο «παραμύθι της ζωής» και πρέπει να έχουμε το νου μας...αλλά ανασύροντας τους τίτλους βιβλίων που παγκόσμια κυκλοφόρησαν την προηγούμενη δεκαετία με πρόθεση αποκατάστασης του ρόλου του λύκου στα κλασικά παραμύθια, σε σχέση με την περιβαλλοντική συνείδηση και προστασία του λύκου, είχε δημιουργηθεί ένα «κίνημα» ανατροπής στερεοτύπων, ώστε να διαφανεί και να τονιστεί ότι είναι το περιβάλλον και οι συνθήκες που παίζει καθοριστικό ρόλο στη συμπεριφορά και κάνει τον κακό κακό κ.λπ και φυσικά ο κακός σε άλλες συνθήκες μπορεί να είναι καλός και το αντίστροφο.

Ο συγγραφέας εδώ ακολουθεί τη συνταγή των παραμυθιών για την ύπαρξη του κακού αλλά καινοτομεί στο ότι ο συγκεκριμένο κίνδυνος κινείται αέναα γύρω μας. Εμείς οι ενήλικες το γνωρίζουμε, το παιδί όμως; Έτσι το βιβλίο αποτελεί καλό εργαλείο συζήτησης και ανάπτυξης προβληματισμού, χωρίς να στιγματίζει και να φωτογραφίζει οικεία πρόσωπα...κάτι που αποτελεί την πιο συχνή πηγή αντιστοίχων κινδύνων και εκεί ...τα πράγματα είναι ακόμη πιο δύσκολα....